



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 207/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa ČaSS, spol. s r.o., Mieru 126, Poproč, IČO 31 685 455, zastúpeného Marják, Ferenci & Partners s.r.o., Tajovského 17, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/79/2022 z 29. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, sťažovateľovi priznať finančnú satisfakciu 2 000 eur a nahradiť mu aj trovy konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Na Okresnom súde Bratislava III sťažovateľ podal žalobu, ktorou sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného (Národný ústav detských chorôb) na zaplatenie 54 500 eur s príslušenstvom z titulu neuhradenia ceny za upratovacie práce, ktoré sťažovateľ pre žalovaného vykonával, a to v zmysle medzi nimi uzatvorenej zmluvy o dielo.

3. Druhou žalobou sa sťažovateľ na tom istom okresnom súde domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 50 000 eur z titulu nevrátenia zábezpeky z tej istej zmluvy o dielo.

4. Okresný súd spojil veci na spoločné konanie a sťažovateľov nárok zamietol. Dôvodom na zamietnutie prvej žaloby bolo akceptovanie opodstatnenosti odstúpenia žalovaného od zmluvy

o dielo. Dielo bolo podľa názoru súdu vykonané tak nekvalitne, že žalovaný ako nemocnica nemohol mať záujem na pokračovaní služieb, a to z hygienického a medicínskeho hľadiska. Dôvodom zamietnutia nároku na vrátenie zábezpeky bolo opakované a závažné porušenie zmluvných povinností sťažovateľom, čím podľa zmluvy o dielo zložená zábezpeka prepadla v prospech žalovaného ako zmluvná pokuta.

5. Krajský súd v Bratislave na odvolanie rozsudok okresného súdu zmenil, a to tak, že žalobe vyhovel, čo sa týka zaplatenia 49 050 eur s príslušenstvom, a v časti nároku na vrátenie zábezpeky žalobu zamietol. Dôvodom na čiastočné vyhovenie žalobe sa stalo prehodnotenie skutkového stavu veci. Obranu žalovaného krajský súd vyhodnotil ako reklamáciu nedodržania harmonogramu a kvality prác, na základe ktorej žiada iba 10 %-nú zľavu z nárokovanej sumy (5 450 eur). Rozhodnutie o trovách konania sa spravovalo pomerom úspechu v spore.

6. Sťažovateľ napadol rozsudok krajského súdu dovolaním, vyvodzujúc jeho prípustnosť z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku. V rámci podaného dovolania obsahovo namietal nesprávne právne posúdenie účinkov doručovania reklamácie a nesprávne právne posúdenie otázky prepadnutia zábezpeky, čo vychádzalo z nesprávnych právnych záverov vyvedených zo svedeckých výpovedí a listinných dôkazov.

7. Čo sa týka § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, najvyšší súd dovolanie odmietol z dôvodu, že dovoláciu argumentáciu vyhodnotil ako orientovanú na spochybňovanie skutkových deficitov civilného sporového konania, pričom účel dovolania má byť primárne zameraný na odstránenie väd zmätočnosti a nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Najvyšší súd upriamil pozornosť na to, že sťažovateľ v spore márne namieta rozpory v skutkovom stave smerujúce k zmene právneho posúdenia, pretože v spore bolo jednoznačne preukázané, že žalobca mal vedomosť o tom, že žalovaný považoval jeho služby za nevykonané riadne (body 45 až 51 napadnutého uznesenia), čo tvorilo podstatu rozhodnutia sporu.

9. Podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne vysvetlil dôvody zmeňujúceho rozhodnutia vykonaného v dôsledku čiastočne nesprávnych skutkových zistení, ku ktorým dospel súd prvej inštancie. Konštatoval, ktoré skutkové okolnosti okresný súd zistil správne (v bode 26 rozsudku krajského súdu), následne ozrejmil a pozornosť venoval tej okolnosti, že samotný žalovaný v konaní nenamietal, že by práce neboli vykonané a odovzdané, namietal „len“ nedodržanie harmonogramu upratovacích prác a frekvencie a hygienicko-epidemiologického režimu a nekvalitu prác, v dôsledku čoho žiadal prepracovanie žalobcom vystavenej faktúry a zníženie ceny o 10 %, t. j. na sumu 49 050 eur.

10. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa spočívajúcej v tvrdení o nepreskúmateľnosti zdôvodnenia hodnotenia výpovedí svedkov navrhnutých žalobcom i žalovaným najvyšší súd upriamil pozornosť sťažovateľa na bod 33 rozsudku krajského súdu, v ktorom krajský súd vysvetlil zásadu voľného hodnotenia dôkazov vrátane ich hodnotenia vo vzájomnej súvislosti, vysvetliac zároveň, ktorú okolnosť považoval pri posudzovaní oprávnenosti reklamácie za rozhodujúcu (doručenie písomnej reklamácie z 9. apríla 2015 do dispozície žalobcu zmluvne dohodnutým spôsobom).

11. Čo sa týka § 421 Civilného sporového poriadku, najvyšší súd z obsahu dovolania abstrahoval nesúlad s právnym posúdením veci, a to najmä v dvoch aspektoch. Sťažovateľ tvrdil, že odvolací súd nesprávne posúdil reklamačnú lehotu ako procesnoprávnu, a nie ako hmotnoprávnu, pričom šlo

o kľúčové právne posúdenie týkajúce sa merita veci. Druhá jeho námietka spočívala v tvrdení o nesprávnom právnom posúdení platnosti a účinnosti reklamácie uplatnenej tým spôsobom, že bola žalovaným spísaná do denníka služieb a nebola doručená žalobcovi ako zhotoviteľovi diela.

12. K uvedeným otázkam po zhrnutí obsahu spisu najvyšší súd uviedol, že krajský súd reklamačnú lehotu ako procesnoprávnu neposúdil, z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu takéto právne posúdenie nevyplýva a posúdenie reklamačnej lehoty ako procesnoprávnej alebo hmotnoprávnej ani nebolo predmetom konania. Predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie zmluvne dohodnutej ceny, dôvodiac tým, že splnil svoju zmluvnú povinnosť poskytnúť žalovanému upratovacie, čistiace a dezinfekčné práce a ďalšie služby špecifikované v článku II bode 1 zmluvy o dielo v priestoroch žalovaného ako objednávateľa týchto služieb, a to riadne a včas. Najvyšší súd preto nemôže pristúpiť k posudzovaniu právnej otázky, ktorá ani nebola predmetom odvolacieho konania, ani nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum v predmetnej časti dovolania, pretože jeho hranice nie sú vymedzené.

13. Krajský súd v bode 32 svojho rozsudku konštatoval, že zápis do denníka služieb bol jednou z foriem uplatnenia reklamácie s tým, že povinnosť doručovať výpisy z denníka služieb žalobcovi ako zhotoviteľovi zo zmluvy nevyplývala; uplatnenie reklamácie bolo splnené samotným zápisom do denníka služieb, ku ktorému mal žalobca prístup a mal možnosť sa so zápsimi oboznamovať. Námietka formulovaná dovolateľom sa bezpochyby týka posúdenia skutkových okolností pri posudzovaní spôsobov uplatnenia reklamácie vyplývajúcich z ustanovení zmluvy o dielo ako dvojstranného právneho úkonu medzi žalobcom a žalovaným uzatvoreného na základe ich slobodnej vôle.

14. Čo sa týka významu zjednocovacej činnosti, najvyšší súd potom uviedol, že nie je oprávnený uskutočňovať medzi stranami sporu výklad uzatvorenej zmluvy ani jej jednotlivých ustanovení. Taktiež nemôže posudzovať, či konkrétne zmluvné dojednanie je alebo nie je určité, prípadne či je zrozumiteľné alebo nie. Samotný výklad právneho úkonu a v ňom použitých pojmov, ako aj naplnenie predpokladov jeho platnej existencie či posúdenie povahy týchto úkonov predstavuje zisťovanie obsahu právneho úkonu ako súčasť skutkového stavu veci, a teda nejde o preskúvanie správnosti alebo nesprávosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (k tomu odkázal na svoje skoršie rozhodnutia sp. zn. 4Obdo/45/2017).

III.

Argumentácia sťažovateľa

15. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou kritizuje postup najvyššieho súdu pri posudzovaní obsahu dovolania.

16. V prvom rade nesúhlasí s odôvodnením napadnutého uznesenia, a to v tom smere, že najvyšší súd zastrešuje svoje rozhodnutie len „údajnou“ nemožnosťou preskúmania dovolacích dôvodov. Z obsahu podaného dovolania je pritom zrejmé, že najvyššiemu súdu bola na rozhodnutie predložená precízna právna argumentácia a jej obsahu malo rozhodnutie najvyššieho súdu zodpovedať. Sťažovateľ v tomto zmysle poukazuje na príslušné výňatky z textu podaného dovolania a konfrontuje ich s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Najvyšší súd sa tak v konečnom dôsledku vyhol (rozumej obišiel) meritórnemu prieskumu dovolania, čím porušil právo na súdnu ochranu s účinkom *denegatio iustitiae*.

17. Sťažovateľ tiež upriamuje pozornosť na nenáležitý prístup najvyššieho súdu, pokiaľ ide o vyžadovanie určitej, prílišne formalistickej koncepcie dovolania. Uvádza, že zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku mu nevyplýva povinnosť koncipovať konkrétnu dovoláciu právnu otázku a rovnako ani dovolací nie je oprávnený na zužujúci náhľad na obsah podaného dovolania, pokiaľ ide napríklad o kumuláciu dovolacích dôvodov. Pokiaľ mu najvyšší súd vyčíta obdobné formalistické nedostatky, platí to, čo bolo povedané v predchádzajúcom bode.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o prílišne formalistickom prístupe najvyššieho súdu k posúdeniu obsahu dovolania, čo sa neskôr prejavilo v nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia hraničiacom s odmietnutím spravodlivosti.

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo sťažovateľa na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, avšak odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď.

20. Všeobecný súd sa musí vysporiadať s tými námietkami, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. I. ÚS 122/2012).

21. V posudzovanom prípade došlo k odmietnutiu dovolania z dôvodu, že obsahovo sa zameriavalo na spochybňovanie takých skutkových okolností, ktoré boli krajským súdom vyhodnotené z hľadiska vecného správne a zároveň dostatočne, čomu zodpovedala obsahová štruktúra napadnutého uznesenia najvyššieho súdu popísaná v bodoch 7 až 14 tohto rozhodnutia.

22. Podľa názoru ústavného súdu dovolací súd sťažovateľovi správne ozrejmil dôvody, na základe ktorých považoval za preukázanú vedomosť sťažovateľa o tom, že žalovaný považoval jeho služby za nevykonané, čo zakladalo dôvod na rozhodnutie sporu. Ústavný súd v tomto smere nenachádza v spore nedostatky.

23. Čo sa týka otázky právneho posúdenia veci, najvyšší súd sťažovateľovi rovnako správne ozrejmil dôvody, pre ktoré považoval obsah dovolania za nedostatočný z pohľadu prípustnosti dovolacieho prieskumu. Vysvetlil mu, že právne otázky, ktoré vyplývajú z obsahu dovolania, nie sú z hľadiska prípustnosti relevantné, a to buď pretože sa mňajú predmetu konania, alebo svojou podstatou riešia skutkovú stránku sporu. V tomto smere poukázal na príslušné teoretické východiská, ktoré pri posudzovaní prípustnosti (akýchkoľvek) predložených mu dovolaní aplikuje.

24. Ústavný súd uvádza, že najvyšší súd sa po obsahovej stránke zaoberal všetkými podstatnými aspektmi prejednávanej veci. V zmysle obsahu nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 336/2019, na ktorý sa odvoláva aj sťažovateľ, úlohou najvyššieho súdu v konaní o dovolaní bolo čo najlepšie porozumieť obsahu dovolania a vyabstrahovať z neho predložené dovolacie otázky, čo aj urobil. Práve tomu vecne zodpovedal obsah napadnutého uznesenia. Keďže podstatou dovolania bol po preskúmaní jeho obsahu vyjadrený nanajvýš nesúhlas sťažovateľa s právnym posúdením sporu, v ktorom najvyšší súd nenašiel zásadný problém, nebolo možné zotrvať na tom, aby sťažovateľ

pod záštitou teoretického hľadania odpovedí na právne otázky, ktoré neboli pre vec relevantné, nútil najvyšší súd siahať po využití inštitútu pripustenia veci k dovolaciemu prieskumu. Podstata dovolacieho prieskumu nemohla byť odvodzovaná od podstaty sporu tým spôsobom, že dovolateľ nastolí najvyššiemu súdu akúkoľvek (v tomto prípade nerelevantnú právnu otázku) a od najvyššieho súdu bude pod záštitou práva na odôvodnenie rozhodnutia tvrdiť, že je povinný mu ju zodpovedať (navyše zodpovedať podľa jeho predstáv, a ak nie, tak ide o neodôvodnenie jeho rozhodnutia). Uvedený náhľad na vec je tautologický, pričom opomína podstatu dovolacieho prieskumu.

25. Najvyšší súd pri vymedzení dovolacích dôvodov a posudzovaní ich prípustnosti nepostupoval formalisticky. Usiloval sa pochopiť obsah dovolacích námietok, na ktoré dal sťažovateľovi zrozumiteľné odpovede. Závery najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania sú založené na racionálnom, zrozumiteľnom a ústavne konformnom výklade právnej úpravy dovolania. Preto napadnutým uznesením najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Z uvedeného dôvodu je ústavná sťažnosť proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

27. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého uznesenia, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie primeraného finančného zadostučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu